

ISSN 1335-0544

9 771335 054006

4 ■ VOL. 9 ■ 2017

ÚSTAV
SVETOVEJ
LITERATÚRY
SAV

INSTITUTE
OF WORLD
LITERATURE
SAS

WORLD LITERATURE STUDIES

 4 ■ 2017

www.wls.sav.sk

VOL. 9

ČASOPIS PRE VÝSKUM SVETOVEJ LITERATÚRY

Rod ako analyzovaná a analyzujúca kategória sa od sklonku 20. storočia spolu so súvisiacou kategóriou túžby v rastúcej miere uplatňuje aj v literárnohistorickom výskume. Obe odhaľujú a revidujú androcentricky a heteronormatívne motivované vylučovanie a zamlčovanie, zároveň však sebakriticky reflektujú svoje východiská. Príspevky tohto čísla sú provenienciou autoriek a autorov, ako aj tematicky zamerané najmä na stredo(východo)európsky priestor, pričom overujú inter- a transdisciplinárny potenciál rozmanitých a nezriedka protirečivých feministických/rodových/queerových prístupov.

Since the end of the 20th century, gender as an analysed and analytical category, together with the related category of desire, has been increasingly employed also in literary historiography. Both terms reveal and revise androcentric and heteronormative exclusion and silencing, and at the same time self-critically reflect their own assumptions. The contributions in this issue are by authors from the (East-) Central European space, which is also the volume's main thematic focus. They test the inter- and transdisciplinary potential of diverse and often contradictory feminist/gender/queer approaches.

Rodové podnety
pre literárnu históriu

Gender insights
into literary history

JANA CVIKOVÁ
INGRID PUCHALOVÁ
(eds.)

MONIKA MITÁŠOVÁ

Eileen Gray alebo architektka: tri hypotézy kritického písania o rode v avantgardnej architektúre vily E.1027

ALEXANDRA MILLNER

Das Denken der Transdifferenz in Bezug auf Gender als grundlegende soziale Kategorie: Zum sozialkritischen Impetus der deutschsprachigen Literatur aus Österreich-Ungarn

JÁN DEMČIŠÁK

Eine Zwischenrevision des Queer Reading

ZOLTÁN CSEHY

The male gender script as self-representation in the poetry of Sándor Vay

ALEKSANDRA ELISSEVA

Fassbinders „Berlin Alexanderplatz“ – Literaturverfilmung als Queer Reading

CHARLES SABATOS

Can the dissident speak? The Czech woman writer in the work of Philip Roth and Dominik Tatarka

ANIKÓ POLGÁR

Myth and feminine self-expression in the poetry of Anna Lesznai and Anna Hajnal

JOZEF TANCER

Sprachbiografie und inszenierte Autorschaft: Das Fallbeispiel Erika Blumgrund

BOŻENA CHOŁUJ

Die Gender-Kategorie in der Analyse literarischer Strategien im Umgang mit der Weiblichkeit: Ingeborg Bachmann, Seweryna Szmaglewska, Ruth Klüger

INGRID PUCHALOVÁ

Marie Therese von Artner und ihre literarische Autorschaft

■ WORLD LITERATURE STUDIES

WORLD LITERATURE STUDIES

Šéfredaktorka / Editor-in-Chief
JANA CVIKOVÁ

Redakcia / Editorial Staff
JUDIT DOBRY

Redakčná rada / Editorial Board

MÁRIA BÁTOROVÁ
KATARÍNA BEDNÁROVÁ
ADAM BŽOCH
RÓBERT GÁFRIK
JUDIT GÖRÖZDI
MAGDA KUČERKOVÁ
MÁRIA KUSÁ
ROMAN MIKULÁŠ
SOŇA PAŠTEKOVÁ
DOBROTA PUCHEROVÁ
LIBUŠA VAJDOVÁ
MILAN ŽITNÝ

(Institute of World Literature, Slovak
Academy of Sciences, Bratislava)

MARIÁN ANDRIČÍK (Pavol Jozef Šafárik
University in Košice)

MAGDOLNA BALOGH (Institute
for Literary Studies, Hungarian
Academy of Sciences, Budapest)

MARCEL CORNIS-POPE (Virginia
Commonwealth University, Richmond)

XAVIER GALMICHE
(University Paris – Sorbonne)

ZDENĚK HRBATA (Institute of Czech
Literature, Czech Academy of Sciences,
Prague)

ANTON POKRIVČÁK (University of Ss. Cyril
and Methodius, Trnava)

IVO POSPÍŠIL (Masaryk University, Brno)

CLARA ROYER (CEFRES – French Research
Center in Humanities and Social Sciences,
Prague)

MONICA SPIRIDON (University of Bucharest)

MILOŠ ZELENKA (University of South
Bohemia in České Budějovice)

BODO ZELINSKY (University of Cologne)

Adresa redakcie / Editorial Office

Ústav svetovej literatúry SAV
Konventná 13, 811 03 Bratislava 1
Tel. (00421-2) 54431995
Fax (00421-2) 54431995
E-mail usvlwlit@savba.sk

- Rodové podnety pre literárnu históriu
Gender insights into literary history
JANA CVIKOVÁ – INGRID PUHALOVÁ (eds.)
- Toto číslo vzniklo v rámci riešenia projektu VEGA 2/0190/15
Diskurzívne podnety pre literárnu historiografiu: sondy do tvor-
by vybraných nemecky píšucich autoriek...

World Literature Studies – Časopis pre výskum svetovej literatúry vydáva štyri razy ročne Ústav svetovej literatúry Slovenskej akadémie vied. ▪ Uverejňuje recenzované, doposiaľ nepublikované vedecké štúdiá a recenzie z oblasti všeobecnej a porovnávacej literárnej vedy a translológie. ▪ Časopis vychádzal v rokoch 1992 – 2008 pod názvom Slovak Review of World Literature Research. ▪ Príspevky sa uverejňujú v slovenčine, češtine, angličtine, nemčine, prípadne vo francúzštine s anglickými resumé. ▪ Viac o časopise, výzvy na posielanie príspevkov a pokyny k príspevkom, ako aj plnotextové verzie skončených ročníkov na www.wls.sav.sk.

World Literature Studies is a scholarly journal published quarterly by Institute of World Literature, Slovak Academy of Sciences. ▪ It publishes peer-reviewed, previously unpublished scholarly articles and book reviews in the areas of general and comparative literature studies and translology. ▪ It was formerly known (1992–2008) as Slovak Review of World Literature Research. ▪ Articles are published in Slovak, Czech, English, German, and French, with English abstracts. ▪ More information, calls for contributions, submission guidelines and full texts of past issues can be found at www.wls.sav.sk.

Časopis je zaradený do databáz / The journal is indexed in

- Art & Humanities Citation Index (A&HCI)
- Central and Eastern European Online Library (CEEOL)
- Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH)
- Current Contents / Arts & Humanities (CC/A&H)
- EBSCO
- European Reference Index for the Humanities (ERIH)
- Scopus

World Literature Studies (Časopis pre výskum svetovej literatúry), ročník 9, 2017, číslo 4

ISSN 1337-9275 ■ E-ISSN 1337-9690

Vydáva Ústav svetovej literatúry SAV / Published by Institute of World Literature SAS

IČO / ID: 17 050 278

Evidenčné číslo / Registration number: EV 373 / 08

Číslo vyšlo v decembri 2017 / The issue was published in December 2017

Návrh grafickej úpravy / Graphic design: Eva Kovačevićová-Fudala
Zalomenie a príprava do tlače / Layout: Margareta Kontrišová

Copyright © Ústav svetovej literatúry SAV, autorky a autori textov a prekladov. Pri opätovnom publikovaní prosíme uviesť údaje o prvej publikácii príspevku a informovať redakciu. / Institute of World Literature SAS, authors of texts and translations. Authors can reproduce their texts on the condition of full acknowledgement of the original publication and information about this provided to the editors.

Distribúcia / Subscriptions: Slovak Academic Press, s. r. o.
Bazová 2, 821 08 Bratislava, sap@sappress.sk

Personálna bibliografia Márie Kusej vychádza ako ďalší zväzok Knižnice WLS. Publikácia, ktorú zostavila Soňa Pašteková, predstavuje jubilantku ako vedúcu riešiteľku výskumných projektov VEGA v oblasti teórie a dejín prekladu umeleckej literatúry v Ústave svetovej literatúry SAV, ale aj ako dlhoročnú vysokoškolskú pedagogičku a prekladateľku. Úvodné texty napísali Libuša Vajdová (Ústav svetovej literatúry SAV), Edita Gromová (Filozofická fakulta UKF v Nitre) a Anton Eliáš (Filozofická fakulta UK v Bratislave). Bibliografiu spracovala Veronika Čejková.

The Personal Bibliography of Mária Kusá is published as a new volume in the WLS Library series. Edited by Soňa Pašteková, it presents the author's work in theory and history of literary translation at the Institute of World Literature, SAS, as well as a seasoned university educator and translator. The introductory texts were written by Libuša Vajdová (SAS), Edita Gromová (UKF, Nitra) and Anton Eliáš (UK, Bratislava). The bibliography was compiled by Veronika Čejková.

Soňa Pašteková (ed.): Inšpiratívnosť pomedzných pohľadov. Personálna bibliografia Márie Kusej. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV, 2017. 121 s. ISBN 978-80-88815-21-1

Kolektívna monografia prináša úvahy nad novými možnosťami písania dejín národnej literatúry. Vznikla v rámci grantovej úlohy SAV. Do projektu zasahovali posuny v historiografii, aktuálne poznatky z diania v literatúre, zmeny v hodnotení historických medzníkov, no najmä zistenie, že dejiny literatúry netvorí len umelecká literatúra, ale aj kultúrne, vzdelanecké a cirkevné spisy, ktoré mali pre vznik literatúry obrovský význam. Na knihe spolupracovali literárne historičky a historici zo Slovenska, Česka a Rumunska.

The collective monograph **Approaches, Methods and Modes of Writing (Romanian) Literary History**, written as part of a SAS grant project in collaboration with literary historians from the Czech Republic and Romania, considers new approaches to writing national literary history. The book reflects paradigmatic shifts in historiography, observations of current literary trends, changes in the interpretation of key historical events, and especially the notion that literary history is constituted not only by creative but also historical, religious, scientific and philosophical writing.

Libuša Vajdová a kol.: Prístupy, metódy a spôsoby písania dejín (rumunskej) literatúry. Bratislava: AnaPress, 2017. 102 s. ISBN 978-80-89137-90-9

inšpiratívnosť
pomedzných
pohľadov

PERSONÁLNA BIBLIOGRAFIA

márie kusej

Libuša Vajdová a kol.

Prístupy, metódy
a spôsoby písania
dejín (rumunskej)
literatúry

